

Förhandlingar om associeringsavtalet mellan EU-Moldavien

Europaparlamentets resolution av den 15 september 2011 med Europaparlamentets rekommendationer till rådet, kommissionen och Europeiska utrikestjänsten om förhandlingarna om associeringsavtalet mellan EU och Moldavien (2011/2079(INI))

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av de pågående förhandlingarna mellan EU och Republiken Moldavien om associeringsavtalet,
- med beaktande av rådets slutsatser om Republiken Moldavien av den 15 juni 2009, varvid förhandlingsdirektiven antogs,
- med beaktande av förhandlingsdirektiven för ett djupgående och omfattande frihandelsavtal med Republiken Moldavien, som antogs av rådet den 20 juni 2011,
- med beaktande av partnerskaps- och samarbetsavtalet mellan Republiken Moldavien och Europeiska unionen, som undertecknades den 28 november 1994 och trädde i kraft den 1 juli 1998,
- med beaktande av protokollet till partnerskaps- och samarbetsavtalet mellan Republiken Moldavien och Europeiska unionen, om Republiken Moldaviens deltagande i gemenskapens program och organ,
- med beaktande av den gemensamma handlingsplanen för den europeiska grannskapspolitiken mellan EU och Republiken Moldavien där det framläggs strategiska mål utgående från engagemang till förmån för gemensamma värderingar samt för ett effektivt förverkligande av politiska, ekonomiska och institutionella reformer,
- med beaktande av viseringsdialogen mellan EU och Republiken Moldavien, igångsatt den 15 juni 2010, och kommissionens handlingsplan för liberalisering av viseringsbestämmelserna av den 16 december 2010,
- med beaktande av den gemensamma förklaringen om ett partnerskap för rörlighet mellan Europeiska unionen och Republiken Moldavien,
- med beaktande av kommissionens framstegsrapport om Republiken Moldavien, antagen den 25 maj 2011,
- med beaktande av rådets slutsatser om den europeiska grannskapspolitiken, som antogs av rådet (utrikes frågor) den 20 juni 2011,
- med beaktande av det gemensamma meddelandet om ett nytt gensvar på grannländer i förvandling av den 25 maj 2011,
- med beaktande av den gemensamma förklaring som utfärdades den 7 maj 2009 vid toppmötet i Prag, om det östliga partnerskapet,

- med beaktande av rådets (utrikes frågor) slutsatser av den 25 oktober 2010 om det östliga partnerskapet,
- med beaktande av EU-strategin för Donauregionen,
- med beaktande av den första rapporten från styrkommittén för det östliga partnerskapets forum för det civila samhället,
- med beaktande av rekommendationerna från det östliga partnerskapets forum för det civila samhället,
- med beaktande av sina tidigare resolutioner om Republiken Moldavien, särskilt resolutionen av den 7 maj 2009 om situationen i Republiken Moldavien¹ och av den 21 oktober 2010 om genomförda reformer och utvecklingen i Republiken Moldavien², liksom rekommendationerna från parlamentariska samarbetskommittén EU–Republiken Moldavien,
- med beaktande av sin resolution av den 20 januari 2011 om en EU-strategi för Svarta havet³,
- med beaktande av artikel 49 i fördraget om Europeiska unionen,
- med beaktande av artiklarna 90.4 och 48 i arbetsordningen,
- med beaktande av betänkandet från utskottet för utrikesfrågor och yttrandet från utskottet för internationell handel (A7-0289/2011), och av följande skäl:
 - A. Den europeiska grannskapspolitikens nya filosofi, som enligt principen ”mer för mer” syftar till att prioritera de länder som mest effektivt uppfyller dess krav, skapar möjligheter för Republiken Moldavien att bli EU:s framgångshistoria när det gäller grannskapspolitiken.
 - B. EU har gjort mänskliga rättigheter och demokrati till en viktig del av sin politik för sin europeiska grannskapspolitik.
 - C. Inom den europeiska grannskapspolitiken har det östliga partnerskapet skapat en meningsfull politisk ram för fördjupade relationer, snabbare politisk associering och stimulans till ekonomisk integration mellan EU och Republiken Moldavien, som är sammanlänkade genom starka geografiska, historiska och kulturella band, genom att stödja politiska och socioekonomiska reformer och underlätta tillnärmningen till EU.
 - D. Det östliga partnerskapet stärker multilaterala relationer mellan de länder som omfattas av partnerskapet, främjar utbyte av information och erfarenheter i frågor om förändringar, reformer och modernisering och ger EU ytterligare instrument för att främja dessa processer.
 - E. Med hjälp av nya associeringsavtal öppnar det östliga partnerskapet vägen till starkare bilaterala relationer, varvid hänsyn tas till partnerlandets särskilda situation och ambition

¹ EUT C 212 E, 5.8.2010, s. 54.

² Antagna texter, P7_TA(2010)0385.

³ Antagna texter, P7_TA(2011)0025.

samt till dess förmåga att fullgöra de åtaganden som landet måste ingå till följd av avtalen.

- F. Kontakter människor emellan är nödvändiga för att uppnå målen för det östliga partnerskapet. Detta är dock inte möjligt utan en fullständig liberalisering av viseringssystemet.
- G. Republiken Moldavien och andra länder i det östliga partnerskapet kommer att gynnas av EU:s förmånliga erbjudande om liberalisering av viseringsbestämmelserna när det gäller tidsplan och innehåll, jämfört med andra tredjeländer som gränsar till EU.
- H. En väsentlig förutsättning för fortsatta framsteg samt för att man därefter med framgång ska kunna slutföra förhandlingarna och genomföra associeringsavtalet, som bör vara avpassat efter landets behov och förmåga och som kommer att varaktigt påverka utvecklingen där, är att Republiken Moldavien aktivt engagerar sig och går in för att följa gemensamma värderingar och principer, bland annat demokrati, rättsstatliga förhållanden, goda styrelseformer och respekt för de mänskliga rättigheterna, också minoriteters rättigheter.
- I. Som ett led i arbetet med att fördjupa sina relationer med Republiken Moldavien bör EU verka för stabilitet och skapa förtroende, bland annat genom att proaktivt bidra till att finna en snabb, varaktig lösning på konflikten i Transnistrien, som är en källa till regional instabilitet.
- J. Förhandlingarna om associeringsavtalet med Republiken Moldavien går stadigt framåt och framstegen har hittills varit goda, liksom de varit i viseringsdialogen. Förhandlingarna om ett djupgående och omfattande frihandelsavtal (Deep and Comprehensive Free Trade Agreement, DCFTA) har emellertid ännu inte inletts.
- 1. Europaparlamentet rekommenderar rådet, kommissionen och Europeiska utrikestjänsten med anledning av de pågående förhandlingarna om associeringsavtalet att:
 - a) låta EU:s engagemang och pågående förhandlingar med Republiken Moldavien grunda sig på en försäkran om att utsikterna om medlemskap i EU, också artikel 49 i fördraget om Europeiska unionen, som bör gå hand i hand med genomförandet av strukturella reformer, är både en värdefull hävstång för genomförandet av reformer och en nödvändig katalysator för allmänhetens stöd till dessa reformer,
 - b) i förbindelserna med Republiken Moldavien tillämpa principen ”mer för mer” och differentiering grundad på landets enskilda kvalifikationer och resultat under de senaste två åren,
 - c) välkomna Republiken Moldaviens stabila och framåtsyftande samarbete i de pågående förhandlingarna om de olika områden för samarbete som omfattas av associeringsavtalet, däribland samarbete på det utrikes- och säkerhetspolitiska området, energisamarbete, samarbete på människorättsområdet och handelssamarbete, vilket har lett till att man har lyckats avsluta de flesta förhandlingskapitlen i tid,
 - d) vidta de åtgärder som behövs för att förhandlingarna med Republiken Moldavien ska fortsätta lika stabilt som hittills samt för detta ändamål bygga ut den fortsatta

- dialogen med alla politiska partier och uppmuntra till en dialog mellan partierna i landet, med tanke på att statens politiska stabilitet är avgörande för den fortsatta reformprocessen,
- e) se till att associeringsavtalet bildar en helhetsbetonad och framsynt ram för vidareutvecklingen av relationerna med Republiken Moldavien under de kommande åren,
 - f) med hjälp av gemensamt och samordnat stöd från medlemsstaternas sida effektivt genomföra de åtgärder som vidtagits av gruppen Republiken Moldaviens vänner,
 - g) vinnlägga sig ännu mer om att finna en hållbar lösning på konflikten i Transnistrien samt, med tanke på detta, förutse ett starkare och mer direkt engagemang i den politiska lösningen på Transnistrien-konflikten enligt principen om Republiken Moldaviens territoriella integritet, samt anta förtroendeskapande åtgärder, bland annat i form av en gemensam definition av rehabiliteringsprogram samt genom att främja kontakter människor emellan för att stärka det civila samhället och de kulturella utbytena, med tanke på att det inte pågår någon faktisk konflikt i själva Transnistrienregionen,
 - h) se till att EU har tillräckliga resurser till förfogande för sin proaktiva roll vid 5+2 diskussionerna, framför allt efter det att EU:s särskilda sändebuds uppdrag upphört,
 - i) med kraft uppmana Ryssland att vidta mer konstruktiva och resultatriktade åtgärder i syfte att föra förhandlingarna framåt och skapa förutsättningar för en varaktig och heltäckande lösning,
 - j) se till att regionen Transnistrien, som en integrerad del av Republiken Moldavien, omfattas av associeringsavtalets tillämpningsområde och verkningar och framför allt av DCFTA,
 - k) vidta de åtgärder som behövs för att stödja Republiken Moldavien i att uppnå riktmärken för liberalare viseringsbestämmelser, vilket helst bör ske innan associeringsavtalet ingås,
 - l) upplysa medborgarna i Republiken Moldavien om associeringsavtalet och handlingsplanen för en liberalisering av viseringsbestämmelserna för att utverka stöd för reformagendan.
 - m) se till att förhandlingarna om ett djupgående och omfattande frihandelsavtal inleds senast vid utgången av 2011 och samtidigt bedöma effekten av DCFTA på den moldaviska ekonomin samt bedöma dess sociala och miljömässiga konsekvenser,
 - n) välkomna den handlingsplan för att genomföra huvudrekommendationerna på handelsområdet som EU har tagit fram och att utan dröjsmål inleda förhandlingar med Moldavien om ett djupgående och omfattande frihandelsområde som en integrerad del av associeringsavtalet, i syfte att främja en fullständig politisk och ekonomisk integration mellan Moldavien och EU så att Moldavien kan locka till sig utländska investeringar och öka sin produktivitet för att inte vara beroende av penningförsändelser från utlandet och för att kunna övergå till en exportorienterad och konkurrenskraftig marknadsekonomi, med samtidigt erkänsla för att

Republiken Moldavien dock först bör påvisa att det har tillräcklig kapacitet för att anpassa sina juridiska och ekonomiska strukturer till kraven för handelsintegration med EU,

- o) utarbeta en omfattande och rättvis förhandlingsagenda för ett djupgående och omfattande frihandelsområde, vilken ska fokusera på att avlägsna hinder för bilateral handel och bilaterala investeringar, nämligen rättsliga och resterande skillnader inom tekniska, sanitära och fytosanitära standarder samt det som återstår att göra när det gäller Republiken Moldaviens ekonomiska system och konkurrenslagstiftning och i detta sammanhang välkomna de framsteg som Republiken Moldavien redan har gjort på områden som omfattas av associeringsavtalsförhandlingarna med EU, dvs. bolagsrätt, konsumentskydd, tullar, ekonomisk dialog, finansiella tjänster, förvaltning av offentliga finanser och energisamarbete,
- p) ge mera stöd till Republiken Moldavien för att landet ska bli konkurrenskraftigare och på så sätt dra nytta av de fördelar som DCFTA skulle kunna erbjuda,
- q) betona att Republiken Moldavien måste genomföra ytterligare reformer på hemmaplan för att förbättra sitt affärs- och investeringsklimat och lösa interna problem som utgör ett hinder för ekonomiska och handelsrelaterade förbindelser med EU, såsom avsaknaden av president och tvisten om Transnistrien,
- r) fortsatt utöva starka påtryckningar på de moldaviska myndigheterna och samtidigt stödja dem för att de ska befästa reformerna och göra påtagliga framsteg i kampen mot korruption samt i arbetet med att reformera rättsväsendet, åklagarmyndigheterna och polisväsendet till förmån för folket,
- s) bistå de moldaviska myndigheterna så att konkreta framsteg görs för att få bort misshandel och tortyr från de brottsbekämpande organens sida,
- t) i associeringsavtalet betona vikten av rättsstatliga förhållanden, goda styrelse reformer och kamp mot korruption, fortsätta prioritera stödet till reformen av rättsväsendet samt låta Republiken Moldaviens regering få veta att det vore synnerligen önskvärt att den redan pågående fullständiga, insynsvänliga och opartiska undersökningen av händelserna i april 2009 får fortsätta,
- u) ta med gängse konditionalitetsbestämmelser om skydd och främjande av de mänskliga rättigheterna, som återspeglar de högsta internationella och europeiska normerna och bygger på dialogen om mänskliga rättigheter mellan EU och Republiken Moldavien och därvid dra full nytta av den ram som Europarådet och OSSE erbjuder, samt uppmuntra de moldaviska myndigheterna att arbeta för rättigheterna för personer som tillhör nationella minoriteter för att således följa Europarådets ramkonvention om nationella minoriteter och EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna,
- v) uppmuntra de moldaviska myndigheterna att anta en omfattande och effektiv lagstiftning mot diskriminering som stämmer överens både med lydelsen och andan i unionslagstiftningen och EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna, varvid denna lagstiftning bland annat bör innehålla bestämmelser mot diskriminering på grund av sexuell läggning, samt institutionalisera sådana utbildningsprogram som

bekämpar intolerans och diskriminering samt stödja det civila samhällets insatser för att främja ömsesidig respekt och förståelse och motverka intolerans i familjen, närsamhället, skolan och i sociala kretsar,

- w) se till att främjandet av fria medier fortsätter att prioriteras i de pågående förhandlingarna med Republiken Moldavien och uppmuntra de moldaviska myndigheterna att stärka och stödja oberoende medier, garantera offentliga mediers oberoende och främja en pluralistisk mediemiljö vilket kommer att leda till ökad insyn i beslutsprocessen samt uppmuntra de moldaviska myndigheterna att se till att alla ansvariga organ inom medierna uppfyller EU:s normer för frihet och mångfald i medierna,
- x) uppmana kommissionen att bidra till att utveckla nymediesektorn och tillhandahålla tekniskt stöd för utveckling av bredbandsinternet i Republiken Moldavien,
- y) uppmuntra de moldaviska myndigheterna att visa prov på ökat engagemang i att förvalta offentliga finanser med insyn och förbättra lagstiftningen om offentlig upphandling för att garantera goda styrelseformer, ökad redovisningsskyldighet, lika tillträde och rättvis konkurrens,
- z) notera den positiva inverkan som de autonoma handelsförmåner som beviljades Republiken Moldavien 2008 haft på landets export, med samtidigt beklagande av att användningen av förmånerna har bromsats av att de bägge parterna använt olika standarder, och erinra sig att Republiken Moldavien måste fortsätta att främja såväl en snabbare ekonomisk utveckling som en integration med EU,
- aa) betona behovet av ett öppet företagsklimat och lämpliga lagstiftningsreformer för att uppmuntra utländska direktinvesteringar,
- ab) i avtalet betona den stora vikten av genomförande och tillämpning av immaterialrätten med tanke på den stora utbredningen av piratkopiering och varumärkesförfalskning,
- ac) bygga på de konkreta åtgärder som vidtagits enligt föreskrifterna i protokollet till partnerskaps- och samarbetsavtalet mellan Republiken Moldavien och Europeiska unionen, om Republiken Moldaviens deltagande i gemenskapens program och organ, vilka bör återspeglas i associeringsavtalet,
- ad) låta högsta normer för miljön komma fram i associeringsavtalet, bland annat genom att överväga om Republiken Moldavien skulle kunna delta i strategin för Donauregionen, samt uppmana till en modernisering av större industrianläggningar, såsom de som finns på högra stranden av floden Dnjestr, samt ytterligare överväga betydelsen av regionalt samarbete i Svartahavsområdet och av Republiken Moldaviens aktiva deltagande i EU:s politik för detta område, även inom ramen för en eventuell EU-strategi för Svarta havet,
- ae) undersöka vad som ytterligare behöver göras för att varutrafiken genom landet ska flyta friktionsfritt och om Europeiska unionens gränsövervakningsuppdrag i Moldavien och Ukraina (Eubam) kan vara till någon ytterligare hjälp, med tanke på hur viktigt det är för den ekonomiska utvecklingen att järnvägen mellan Chisinau

och Tiraspol öppnas på nytt,

- af) fortsätta stödja att hela gränsen mellan Moldavien och Ukraina stakas ut och undersöka möjligheter till en förlängning av Eubam-uppdraget, vars mandat snart löper ut,
- ag) se till att de moldaviska myndigheterna vidtar konkreta åtgärder för att motverka smuggling inom staten,
- ah) arbeta för en mer omfattande reform inom energisektorn för att stärka energisäkerheten i Republiken Moldavien, framför allt genom att främja energisparande, energieffektivitet och förnybar energi, diversifiering av infrastruktur och Republiken Moldaviens deltagande i EU:s regionala projekt samt genom att minska energikostnaderna, som bidrar till en fortsatt hög inflation,
- ai) hjälpa de moldaviska myndigheterna i deras arbete för att ansluta det moldaviska energinätet till ett sammanlänkat elnät i kontinentala Europa,
- aj) uppmuntra och stödja de moldaviska myndigheterna med att tillgodose behoven hos de 34,5 procent av befolkningen som lever i absolut eller extrem fattigdom, varvid parlamentet anser att EU:s stöd till Republiken Moldavien bättre bör återspegla detta samt att det behövs en motsvarande omläggning av tyngdpunkterna för EU:s program,
- ak) se till att den ekonomiska återhämtningen återspeglas genom skapande av nya arbetstillfällen och att Republiken Moldavien fortsätter tillnärma sig EU:s normer på sysselsättningsområdet, bland annat om icke-diskriminering samt hälsa och säkerhet på arbetsplatsen,
- al) göra klart för de moldaviska myndigheterna att luftfartstjänsterna måste liberaliseras, något som skulle komma att avsevärt påverka rörligheten inom det moldaviska samhället,
- am) betona de positiva initiativ som omfattar flera länder och tagits som en del av det östliga partnerskapet, speciellt det övergripande programmet för institutionsuppbyggnad och tullsamarbete,
- an) ge Republiken Moldavien tillräckligt med ekonomiskt och tekniskt stöd så att landet säkert klarar av att uppfylla de åtaganden som följer av förhandlingarna om associeringsavtalet samt av dess fullständiga genomförande, dels genom att fortsätta tillhandahålla program till stöd för institutionsbyggande i partnerländerna, s.k. Comprehensive Institution Building Programs, och dels genom att se till att denna målsättning kommer fram i EU:s finansieringsprogram,
- ao) öka EU:s stöd, även i form av expertis, till det civila samhällets organisationer i Republiken Moldavien för att de ska kunna sköta den inre övervakningen av de reformer och åtaganden som regeringen gjort samt för att redovisningsskyldigheten i anslutning till dessa reformer och åtaganden ska bli större,
- ap) ta med klara riktmärken för hur associeringsavtalet ska genomföras och stadga om övervakningsmekanismer, bland annat om att rapporter regelbundet ska

tillhandahållas Europaparlamentet,

- aq) uppmana EU:s högnivågrupp för rådgivning till Republiken Moldavien att regelbundet avlägga rapport inför Europaparlamentet om sin verksamhet,
 - ar) fortsatt uppmuntra ett djupt samarbete med och inom det östliga partnerskapet samt regelbundet informera Europaparlamentet om sina framsteg,
 - as) samråda med Europaparlamentet om arrangemangen för parlamentariskt samarbete,
 - at) uppmuntra EU:s förhandlare att fortsätta sitt goda samarbete med Europaparlamentet och oavbrutet låta parlamentet få veta hur det går i förhandlingarna, i enlighet med artikel 218.10 i FEUF, där det står att parlamentet omedelbart och fullständigt ska informeras i alla skeden av förfarandet.
2. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution med Europaparlamentets rekommendationer till rådet, Europeiska utrikestjänsten, kommissionen och, för kännedom, till Republiken Moldavien.